

PORADY DLA DYREKTORÓW SZKÓŁ I INTERNATÓW, NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW

„Dochodziła 21.00, gdy na trybunach buchnął płomień, część osób podeszła do nich z zaciekawioną atrakcją. Dziennikarka spokojnym głosem poprosiła, by wszyscy bez paniki udali się do wyjść i opuścili salę. Było jednak już za późno. Gdy zgasło światło, wybuchła panika. Tłum rzucił się do jedynych otwartych drzwi. Dziesiątki osób upadły na ziemię. Pozostali biegali po nich, tratowali... Przy wyjściu utworzyła się potężna góra ludzkich ciał. Ci, co się wydostali, wyciągali innych. Ludzie palili się. Płonęły im włosy, ubrania... Większość nie miała nawet świadomości, co się z nimi dzieje. Byli jak w amoku. Poparzone dłonie, twarze, plecy... Połamane kończyny, popalone i porzucane ubrania. Dziesiątki, a może setki butów... Zwłoki spalonych i zdeptanych, stratowanych przez tłum... Jeden z ochroniarzy chciał wyciągnąć z tłumu, za rękę, jednego ze swych kolegów. Ściągnął skórę z jego dłoni. Jak rękawiczkę. Gdy przyjechały karetki, ludzie rzucili się do nich niczym opętani. Byleby ktoś złagodził im ból. Trzymali w dłoniach swoje włosy i skórę.”

Tej tragedii można było uniknąć. Ale formalności przypominamy, że za stan bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie szkoły, internatu, akademika, itp. odpowiada dyrektor, kierownik, zarządca, właściciel, użytkownik. Zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Jednym z obowiązków kierowników obiektów użyteczności publicznej jest wykonanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna określać:

- potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania,
- zasady zapobiegania powstawania pożaru,
- zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo,

- zasady zabezpieczenia obiektów w podręczny sprzęt gaśniczy,
- zasady postępowania na wypadek powstania pożaru,
- zasady prowadzenia ewakuacji,
- zasady prowadzenia szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, także pracownicy obcych firm wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu placówki użyteczności publicznej.

Podstawowym zadaniem każdej instrukcji jest zapewnienie bezpieczeństwa w konkretnym obiekcie, którego architektury już się nie zmieni, konieczne więc są wskazówki organizacyjne pozwalające na przeprowadzenie szybkiej i bezpiecznej ewakuacji. Tej części instrukcji trzeba poświęcić najwięcej uwagi, szczególnie gdy instrukcja dotyczy szkoły, przedszkola, szpitala. Nie można nawet marzyć o sprawnej ewakuacji kilkuset osób, jeżeli wcześniej nie zostały przećwiczone jej elementy, jeżeli nikt z pracowników lub uczniów nie zna sygnału alarmowego, jeżeli nikt nie wie, co zrobić, gdy usłyszy taki sygnał. Niestety większość instrukcji zawiera pobożne życzenia typu ” należy postępować tak i tak „,

Podamy kilka rad praktycznych, które powinny ułatwić zadanie przeprowadzenia sprawnej ewakuacji dzieci z obiektu:

1. SYGNAŁ ALARMOWY

- Należy ustalić sygnał alarmowy, po usłyszeniu którego należy natychmiast opuścić placówkę.
- Najlepszy wydaje się sygnał akustyczny – przerywany dzwonek uruchamiany z łatwo dla wszystkich dostępnego miejsca. Sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub warunki na to pozwalają.
- Sygnał alarmowy w razie pożaru może włączyć każdy, kto zauważy ogień. W innym przypadku decyzje podejmuje kierownik placówki.

2. PO USŁYSZENIU ALARMU

- Osoby mające dostęp do telefonu dzwonią do straży pożarnej, podając, co się pali / rodzaj obiektu/, adres i swoje imię i nazwisko.
- Woźne, portierzy, sprzątaczk i pozostali pracownicy szkoły natychmiast otwierają drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać dzieci na zewnątrz, kierując je do miejsca I etapu ewakuacji, którym jest zazwyczaj boisko szkolne lub plac apelowy.
- Osoby, pod których opieką przebywa w czasie zdarzenia młodzież, mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.

- Jeżeli zdarzenie ma miejsce w czasie lekcji, nauczyciel nakazuje uczniom powstać i niezwłocznie opuścić budynek, informując, którą klatką schodową odbywa się ewakuacja. Młodzież musi być poinformowana gdzie znajduje się miejsce I etapu ewakuacji. Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej. Nauczyciel wychodzi ostatni, koniecznie zabierając ze sobą dziennik. Młodzież zostawia ze sobą wszystkie przedmioty / torby, teczki, plecaki, kurtki, itp./. Czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku najważniejszy.

3. NA MIEJSCU I ETAPU EWAKUACJI

- Najlepiej nadaje się do tego boisko szkolne, dziedziniec, plac apelowy, itp.
- Teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą uczniowie poszczególnych klas, np. od I do III, itp.
- Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.
- Po sprawdzeniu listy uczniów / podopiecznych/ nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy szpitalnej.
- Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów / podopiecznych/ do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców. Wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku.

4. II ETAP EWAKUACJI

- Nadają się do tego sąsiednie placówki o podobnym profilu np. szkoły, obiekty o dużych salach z ogrzewaniem / na okres zimowy/, itp.
- Konieczne jest wcześniejsze uzgodnienie takiego postępowania z kierownictwem wytypowanej placówki np. w zakresie wzajemności.

5. ĆWICZENIA EWAKUACJI

- Aby osiągnąć dobry czas ewakuacji i przeprowadzić ją sprawnie należy ćwiczyć dwa razy w roku np. wrzesień, maj.

- W czasie ćwiczeń korzystamy tylko z normalnie używanych klatek schodowych i drzwi wyjściowych. Nie wolno skakać z okna i korzystać z improwizowanych wyjść ewakuacyjnych.
- Aby osiągnąć dobry wynik z ewakuacji i wyrobić potrzebne nawyki u dzieci i nauczycieli należy ćwiczyć min. 2 lata.
- Ćwiczenia ewakuacji prowadzone powinny być siłami własnymi szkoły / placówki /. Nie jest potrzebny do tego żaden strażak, ale trzeba je wcześniej zaplanować i omówić np. na radzie pedagogicznej.

Przedruk ze strony: JRG 1 Szczecin